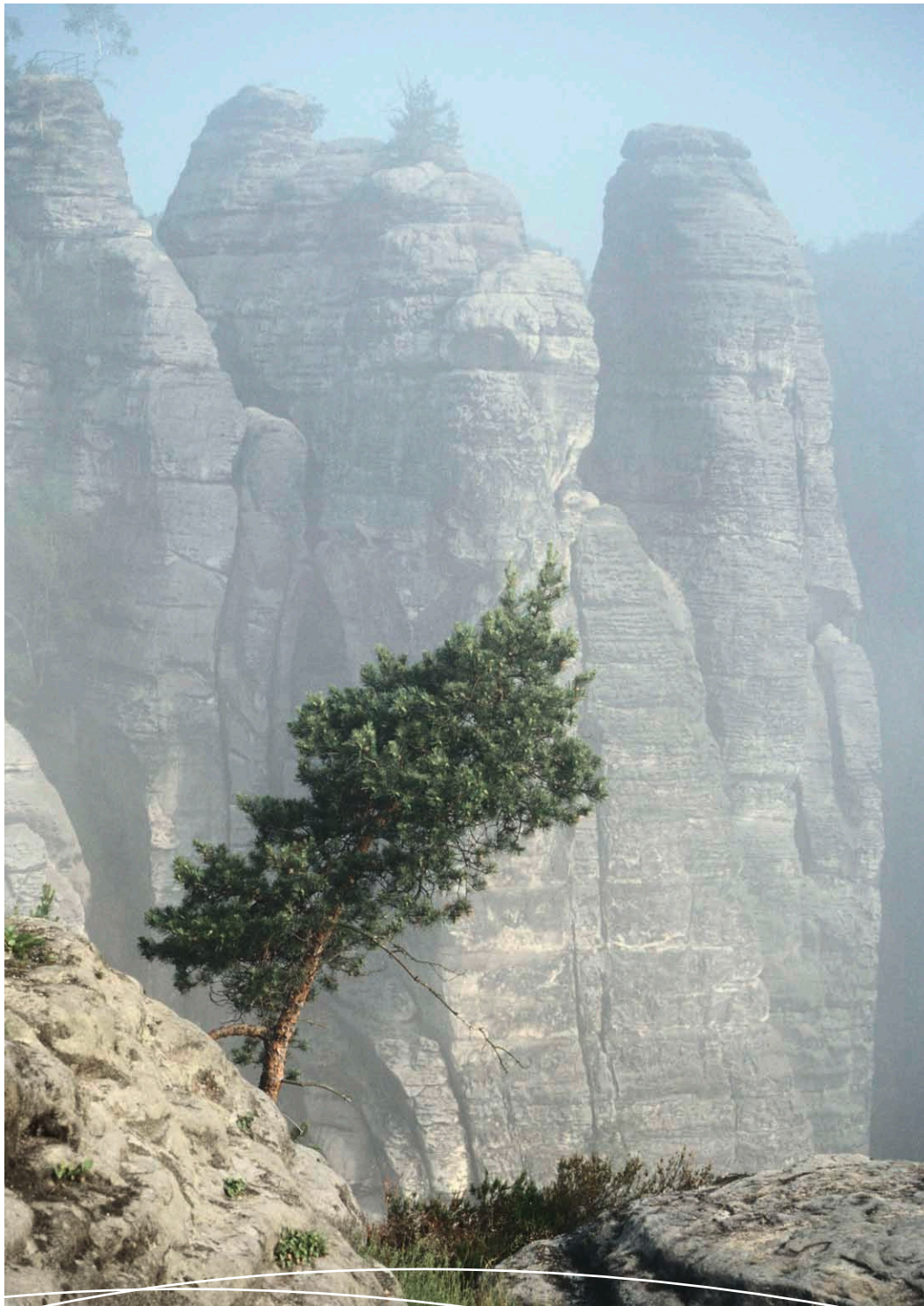

Sächsische Schweiz
actief beleven!

Sächsische Schweiz – Wonder van moeder natuur tussen Dresden en Praag

Als u eigenlijk op vakantie naar zee had gewild, dan bent u zo'n honderd miljoen jaar te laat ... In de tussenliggende tijd veranderde de zee uit het Krijt langzaam in het romantische landschap van het Elbezandsteengebergte. Diepe ravijnen en zandstenen rotsformaties karakteriseren nu de Sächsische Schweiz. In het zuidoosten van Saksen, ongeveer 30 km van Dresden en 150 km van Praag, verleiden tafelbergen vol met kloven en rotsriffen op een oppervlakte van 760 km² tot een avontuurlijke vakantie midden in een wonder van moeder natuur.

Hier begint een fascinerende reis door indrukwekkende resten van de oernatuur, met het grote Nationale Park als hoogtepunt. Zover het oog reikt overdekken donkergroene bossen de versteende zee uit het Krijt waar de Elbe diepe kloven in uitsleet.

Fantastische belevenissen in het Nationale Park

Het Nationale Park Sächsische Schweiz biedt talloze mogelijkheden om vakantie te vieren. Het 93 km² grote gebied tussen Pirna en de Tsjechische grens behoort tot de mooiste streken van Europa. Meer dan 700 bergtoppen wachten erop om beklommen te worden. Wie liever met beide benen op de grond blijft staan, kan in het Nationale Park kiezen uit 400 km gemarkeerde paden, weggetjes en een heleboel fietsroutes. De prachtig gelegen kuur- en recreatieoorden vormen aangename oases voor de wellnessliefhebber.

Zowel families als avonturiers raken in de ban van de wonderlijke en romantische omgeving. Tussen machtige tafelbergen en bizarre rotsnaalden stromen de kristalheldere zijriviertjes van de Elbe richting stille ravijnen en canyonachtige dalen. Zalm, visotters en ijsvogels voelen zich hier thuis. Door oerwoudachtige bossen sluipt de lynx en hoog in de lucht zweven valken, de zwarte ooievaar en de uil ...

Een Zwitserse liefdesverklaring

Het is geen toeval dat de naam Sächsische Schweiz associaties met het Alpenland oproept. Zo'n twee eeuwen geleden bezochten de Romantische schilders Anton Graff en Adrian Zingg Dresden. Tijdens hun uitstapjes naar het prachtige gebergte kwamen herinneringen aan hun geboorteland, Zwitserland, boven. Ze waren zo enthousiast over de romantische rotsformaties, dat ze vonden dat een dergelijk meesterwerk van de natuur de naam 'Schweiz' moest krijgen. Zo kwam de mooiste 'Schweiz' van Duitsland aan zijn naam.

Inhoud

- 4 - 5 Vakantietips**
Hoe u er met auto, vliegtuig of trein komt
- 6 Accommodatie**
Comfort en gezelligheid in hotels, herbergen, Gasthöfe en wandelaccommodaties
- 9 - 11 Wandelen**
Alles over wandeltips en routeplanning
- 13 - 16 Klimmen**
Natuurbeleving op meer dan 1.100 klimrotsen
- 17 - 19 Fietsen**
Populaire fietstochten op de Elbefietsroute en in het Nationale Park Sächsische Schweiz
- 21 - 23 Water en zo ...**
Onvergetelijke vakantie momenten in en op het water
- 24 - 27 Cultuur**
Op ontdekkingstocht in Pirna. Burchten, kastelen en musea
- 29 - 31 Met de kids**
Gezellige activiteiten voor het hele gezin
- 33 - 34 Avontuur met de trein**
Modelbanen en miniatuurtreinen
- 35 Op de motor**
Motortochtjes op bochtige wegen
- 36 - 37 Nog meer beleven ...**
Ideaal als uitstapje: Dresden, Meissen en de Sächsische Weinstraße...
- 38 - 39 Colofon**
- 40 - 41 Kaart**

Heenreis

Zo snel kunt u er zijn!

Het maakt niet uit waar u vandaan komt – een reis naar de Sächsische Schweiz is ongecompliceerd en soms zelfs romantisch. Met de auto rijdt u via de snelwegen A17 en A4 naar de meeste plaatsen aan de rand van het Nationale Park. De luchthaven van Dresden wordt vanuit verschillende Europese steden aangevlogen. Op de luchthaven zijn verschillende autoverhuurbedrijven gevestigd.

Met de tram (S-Bahn) kunt u elk half uur vanaf Dresden naar uw vakantiebestemming reizen. Ook is er een uitgebreid netwerk van lijnbussen. Nog beter: u kunt met een origineel nagebouwde postkoets naar uw plaats van bestemming reizen.

Slechts een enkeling weet dat de 'Ostrauer Fahrstuhl', in Bad Schandau, een vrijstaande lift, heel gemakkelijk het hoogteverschil tussen Schandau, direct aan de Elbe gelegen en de wijk Ostrau overbrugt. De lift is overigens tegelijkertijd gebouwd met die aan de Vierwaldstätter See in het echte Zwitserland,

al is hij een paar maatjes kleiner ...

Het meest bijzondere verkeersmiddel is zonder twijfel de 'Kirnitzschtalbahn' uit 1898.

Of weet u een andere plaats waar u met de tram naar een Nationaal Park kunt rijden? Dit historische traject tussen Bad Schandau en de Lichtenhainer waterval wordt in het seizoen dagelijks elk half uur tussen 8 en 20 uur afgelegd. De Kirnitzschtalbahn vormde ook het decor voor filmopnames met Kate Winslet voor de Hollywoodfilm 'De Voorlezer'.

Informatie

www.saechsische-schweiz.de
www.dresden-airport.de
www.bahn.de
www.vvo-online.de
www.poststrassen-erleben.de

Perfekte planning!

Kaarten en gidsen:

Wilt u van te voren uw vakantie al zo goed mogelijk plannen zodat u niets zult missen? Geen probleem met de veelzijdige wandelkaarten die u via het informatiebureau van de Tourismusverband Sächsische Schweiz kunt bestellen. Excursies en wandelingen kunt u ook online plannen: een gratis online-routeplanner met bustijden, accommodaties, restaurants en openingstijden vindt u op: <http://karte.saechsische-schweiz.de>

Weer en klimaat:

U heeft in elk geval goede (wandel)schoenen nodig. De klimijzers kunt u rustig thuislaten. Extreme weersomstandigheden zoals in het hooggebergte komen in ons 'Zwitserland' nauwelijks voor, daarvoor ontbreken een paar duizend hoogtemeters. In het Elbeandsteengebergte met zijn

bergen van tussen de 100 en de 560 m heerst een typisch kelderklimaat: beneden is het koud, boven is de warm. In het Elbedal bevindt zich de zone met het minste neerslag. Terwijl op de plateaus van de tafelbergen de zon ongehinderd zijn gang kan gaan, beschermen de ravijnen tegen wind en hitte.

Het team van de 'Tourismusverband Sächsische Schweiz' beantwoordt graag al uw vragen rondom de vakantievoorbereiding. Bij ons kunt u accommodaties en leuke arrangementen boeken. Natuurlijk kunnen wij u ook informatie-materiaal over het gebied toesturen.

Bahnhofstr. 21 | D-01796 Pirna
 Tel.: +49 (0) 3501 47 01 47
www.saechsische-schweiz.de

Accommodatie

Van boerse gezelligheid tot luxeverblijf

Afhankelijk van uw vakantiewensen, heeft het Elbezandsteengebergte een ruime keuze aan verschillende accommodaties. In gerenommeerde drie-, vier- of vijf-sterrenhotels met sauna en gourmetrestaurant kunt u zich lekker laten verwennen midden in de unieke natuur. Wie rust zoekt en graag in contact komt met de plaatselijke bevolking kan kiezen uit een van de vele Privatzimmer: kleine pensionnetjes met vaak betoverende uitzichten. Voor gezinnen is een verblijf op de boerderij of in een vakantiehuisje ideaal. Hier kunt u alles zelf bepalen. Een goed alternatief voor jongeren of voor een vakantie op de bonnefooi zijn de herbergen en de hotels-garni die ook met een goed ontbijt voor u klaarstaan.

Talrijke Gasthöfe bieden naast een gezellig verblijf ook een voortreffelijke regionale keuken. Diegenen die liever één willen worden met de natuur, kunnen kiezen uit een aantal prachtig gelegen campingplaatsen of een eenvoudige wandelhut met slaapzak opzoeken. Onvergetelijke vakantie momenten

gegarandeerd. In onze jaarlijks verschijnende accommodatiegids staan meer dan 700 overnachtingsmogelijkheden. Deze kunt u online op www.saechsische-schweiz.de bekijken of als brochure bij de Tourismusverband Sächsische Schweiz bestellen. Wij helpen u graag bij het zoeken naar een passende accommodatie. Ook kunt u bij ons terecht voor leuke arrangementen of een reis op maat.

Tip: het is aan te raden om tijdens de populaire wandelmaanden mei, juni, september en oktober en tijdens lange weekenden rondom feestdagen uw accommodatie ruim van te voren te boeken.

Wandelen

Bizarre rotsen en diepe ravijnen

Meer dan 1.200 km wandelpaden lopen al kronkelend door het landschap langs beroemde bezienswaardigheden zoals de Bastei, Kuhstall of de vesting Königstein. De paden zijn er in verschillende moeilijkheidsgradaties, van ontspannende wandelpaden tot steile klimpaden die voor een adrenalinekick zorgen.

De romantische Malerweg

De 'Malerweg' (weg van de schilders) loopt midden door het fascinerende landschap van het Elbezaandsteengebergte en verbindt de mooiste plekken van het gebied. De oorsprong van de route ligt in de 18de eeuw. Wandelaars die naar Dresden terugkeerden vertelden van bosrijke, ruige en romantische ravijnen, een ongelofelijke hoeveelheid bizarre rotspartijen en adembenemende uitzichten. Het is dus niet vreemd dat ook de beide Zwitsers Adrian Zingg en Anton Graff door de pittoreske bergwereld werden aangetrokken. Hun schetsen en schilderijen trokken veel kunstenaars decennia lang naar het Elbezaandsteengebergte. Onder hen veel beroemde Romantische schilders zoals Caspar David Friedrich, Carl Gustav Carus en Ludwig Richter. Iedereen volgde min of meer dezelfde populaire route: van de Liebethaler Grund, via het Basteimassief en de toppen van het meest afgelegen gedeelte van de Sächsische Schweiz tot aan de rotspoort Prebischtor. Deze route werd bekend onder

de naam 'Malerweg' (schildersweg) en wordt tegenwoordig ook op de linker Elbeoever voortgezet. Breng een bezoek aan plekken in Pirna en Königstein waar kunstenaars als Robert Sterl en Bernardo Bellotto, beter bekend als Canaletto, hebben geschilderd. In het Schweizer Haus op de Bastei zijn talrijke werken van bekende schilders te bezichtigen. De moderne 'Malerweg' heeft een lengte van in totaal 112 km. Om voldoende tijd voor de vele bezienswaardigheden en wonderen van de natuur onderweg te hebben is het aan te raden de route in 8 etappes te delen. Zo'n 68 km van de 'Malerweg' loopt door het Nationale Park op de rechter Elbeoever. Tussen diepe ravijnen en steile rotsen lopen smalle weggetjes via trappen en ladders naar de mooiste uitzichtpunten. Een voorbeeld is de route die naar het enorme rotsmassief de Bastei leidt. De rots steekt 190 meter boven de Elbe uit en op de top aangekomen heeft u in alle windrichtingen een fantastisch uitzicht op omhoog priemende rotsnaalden, diepe kloven en ravijnen, tafelbergen en het prachtige Elbedal. De route loopt verder langs het rotstheater Rathen en de ongerepte natuur van het Nationale Park Hintere Sächsische Schweiz. Op de linker Elbeoever gaat het 44 km lang verder in de richting van Pirna met een mooi uitzicht op de tafelbergen Papstein en Pfaffenstein. Direct aan de route ligt de vesting Königstein, waar u minstens 2 uur voor moet uittrekken.

Aanbevolen uitrusting

Naast enkelhoge wandelschoenen en een waterfles is het dringend aan te raden een landkaart of een wandelgids bij u te hebben. U krijgt spijt als u uw camera niet meeneemt! De talrijke wegwijzers met tijds-aanduidingen zijn handig omdat er af en toe behoorlijke hoogtevverschillen moeten worden overbrugd. Vanwege de ladders en soms erg steile trappen is het van belang dat u geen last van hoogtevrees en een vaste tred heeft. In de winters zijn niet alle wandelwegen toegankelijk.

Wandeltip: Wilde hel en heilige trap

Vanaf de Lichtenhainer Wasserfall (waterval) wijst het bordje 'M' (voor Malerweg) naar de Kuhstall bij de Neuen Wildenstein. Een smal weggetje loopt in het Wildensteiner Wald naar de Wetzinplatz, waar de beklimming van het middelgebergtemassief begint. Steil bergopwaarts gaat het naar de Kleine Winterberg, waar de route met

een groene markering naar de Frienstein met de Idagrotte (let op: het rotspad naar de grot is tijdelijk buiten gebruik) voert en vervolgens via de Affensteinpromenade naar het dal tussen Bloßstock en Langen Horn. Van hieruit gaat het verder over de Affensteinweg, totdat links een beveiligde trap door de Wilde Hölle, de wilde hel, naar de Carolarots leidt. Daarna gaat het via de Heilige Stiege weer meer dan duizend treden naar beneden naar de Heringgrund. Tijdens het tellen van de treden blijft het goed oppassen. Op de rest van het traject tot aan de Elbeoever in Schmilka kunt u het kalmpjes aan doen en ontspannen van de omgeving genieten.

Wandelen zonder grenzen

U kunt de grens van Duitsland naar Tsjechoë en terug zonder paspoortcontrole passeren. In het Nationale Park zijn vier grensoverschrijdende wandelwegen.

Wandelen met de boswachter

Wie meer wil weten over het Elbezaandsteengebergte kan zich aanmelden voor een wandeling onder begeleiding van een gids. De parkwachters van de Nationalparkwacht Sächsische Schweiz of gediplomeerde rondleiders bieden meermaals per week interessante wandelingen over verschillende thema's aan. De bezoeker krijgt daarbij een beter inzicht in de samenhang van natuur en geschiedenis.

Informatie

- Wandelvriendelijke accommodaties op de Malerweg, uitgebreide routebeschrijvingen en andere wandeltips onder: Malerwegbrochure of www.malerweg.de (ook in het Nederlands)
- Begeleide wandelingen: data vindt u op www.nationalpark-saechsische-schweiz.de en in het jaarlijks verschijnende programma van de directie van het Nationalpark
- Arrangementen 'wandelen zonder bagage' zijn bij het Tourismusverband Sächsische Schweiz te boeken

Tip: Arrangement 'wandelen zonder bagage'

U plant een meerdaagse wandeltocht? Met de alles-is-geregeld-arrangementen kunt u elke minuut van uw vakantie genieten. Uw gastheer regelt alle details van uw verblijf en brengt uw bagage naar de volgende accommodatie, terwijl u ontspannen wandelt.

Wandelparkeerplaatsen

Bij de beginpunten van de wandelroutes staat een beperkt aantal parkeerplaatsen ter beschikking. Het is aan te raden om met het openbaar vervoer te reizen.

Klettern

'Het Elbezaandsteengebergte is het mooiste klimgebied ter wereld'

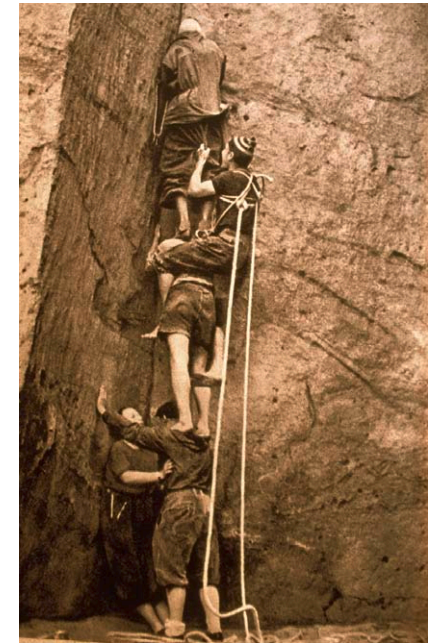
klimpionier Jean Claude Droyer

Het 'Centrum van de oude wereld' – zo noemen bergbeklimmers 'hun' Sächsische Schweiz. Hier begon de geschiedenis van de klisport. Met ladders en klimhaken uitgerust lukte het in 1874 de steenhauer Otto Ewald Ufer en zijn metgezel H. Frick om de top van de Mönchstein bij Rathen te beklimmen. In de daarop volgende jaren werden bekende rotsen door Oscar Schuster en later door Rudolf Fehrmann bedwongen. Zo werd de klisport, het 'freeclimbing,' in de Sächsische Schweiz geboren. Of het nu gaat om de eerste echte klischoenen met hennepzolen, de boeken die op de top liggen en waar iedereen die boven aankomt zijn naam zet, de moeilijkheidsgraden I-XII en de klimregels - dit alles werd hier ontwikkeld en door de rest van de klimwereld overgenomen.

Meer dan 1.100 klimrotsen waarover ca. 18.000 routes lopen maken dit tot een waar paradijs voor freeclimbers. Het adembenemende décor van het Elbezaandsteengebergte biedt grenzeloos klimplezier en dat in dit unieke landschap. Namen zoals 'Lokomotive' (locomotief), 'Talwächter' (dalwachter) of 'Wehlnadel' (waterkolk) maken duidelijk dat de natuur hier bijzondere kunstwerken heeft geschapen.

Veilig de rotswand omhoog

Met uitzondering van enkele beperkingen tijdens het broedseizoen vinden bergbeklimmers uit de hele wereld hier vrijstaande zandstenen rotsen en klimwegen in alle Saksische moeilijkheidscategorieën van I tot XII.

Gezamenlijke weg bij de Wilde Zinne, 1938
De eerste beklimming 8a

De versnelde weergave van één freeclimber

De **Saksische klimregels** beschermen de kwetsbare zandsteen en belangrijke biotopen in het Nationale Park. Om het zachte gesteente te beschermen zijn metalen zekeringen (Friends, etc) verboden en worden de gebruikelijke (knopen) touwen gebruikt. Behalve bij het aanbrengen van zekeringringen bij de allereerste beklimming

De belangrijkste klimgebieden:	Bergtoppen
Bielatal	239
Rathener Gebiet	148
Schmilkaer Gebiet	127
Affensteine	119
Gebiet der Steine	93
Grosser Zschand	80
Schrammsteingebiet	80
Brandgebiet	84

is het niet toegestaan om het rotsoppervlak te beschadigen. Het is verboden natte of brokkelige rotsen te beklimmen. Als het regent zijn een klimhal of een indoor-klimtuin een prima alternatief.

Kom klimmen in het beroemdste en zonder twijfel aantrekkelijkste klimgebied van Duitsland!

- Kennismakingscursussen voor beginnende en geofende klimmers (het hele jaar door). De benodigde uitrusting kan worden geleend.
- Klimmen op de rotswanden en in het geval van regen in klimhallen.

Zonder hoogtevrees voor de Stiegentour

Naast de meer dan 1.200 km gemarkeerde wandelpaden zijn er enkele routes met een heleboel trappen en ladders aangelegd, de zgn. Stiege. Sommige zijn onderdeel van de gemarkeerde wandelroutes zoals de 'Wildschützensteig' in de Schrammsteinen, andere liggen verborgen in kwetsbare delen van de natuur. De bekendste Stiege is waarschijnlijk de 'Häntzschelstiege' in de Affensteinen. Deze werd in 2002 met veel pijn en moeite gereconstrueerd. Voor het maken van een Stiegentocht over het Elbezandsteen is het absoluut noodzakelijk geen hoogtevrees te hebben en stevig op de benen te staan.

Informatie

www.saechsische-schweiz.de/klettern

Fietsen

Ontdekkingsreis op de fiets

De reusachtige zandstenen rotspartijen en de historische gebouwen liggen als een lange parelketting in het landschap.

40 km op de Elbefietsroute

De 860 km lange fietsroute die overal met bordjes met een blauwe 'e' wordt aangegeven, verloopt van Schöna aan de Tjsechische grens tot aan Cuxhaven aan de Noordzee. Deze fietsroute langs de op één na langste Duitse rivier behoort tot de populairste fietsroutes. De 40 km die door de Sächsische Schweiz voert is

zonder twijfel het spectaculairste traject. Het fietspad ligt direct langs het water en biedt u vrij zicht op de fascinerende zandsteenformaties. Een aanrader is de 'Elberadwegteller', een culinair genot voor onderweg dat door talrijke restaurants langs de route wordt aangeboden. Het regionale menu inclusief een drankje kost overal € 10,-.

Informatie

www.elberadweg.de

Tip: fietstocht door het Bielatal

Gezinstour: Rosenthal, Bielatal, Cunnersdorf, Bielatal, Königstein.

Voor de sportieve fietser: Bielatal, Hermsdorf, Hirschstange, Festung Königstein (parkeerplaats), Thürmsdorf, Bärensteine, Pötzscha, veer naar Stadt Wehlen.

Fietstocht

Met zo'n 50 km aan fietspaden biedt het Nationale Park Sächsische Schweiz prima

mogelijkheden voor prachtige en afwisselende toeren. De fietsroutes zijn herkenbaar aan groene wegwijzers waarop met gele letters 'radroute' staat geschreven en een fietslogo. Bovendien is er rondom Neustadt, Hohwald, Sebnitz, Kirnitzschtal, Stolpen en Hohnstein een goed uitgebouwd netwerk van fietspaden.

Fietsverhuur:

In de Sächsische Schweiz zijn meerdere fietsverhuurbedrijven waar men van alles

kan huren, van een normale fiets tot een mountainbike of tandem.

Service met de fietsbus:

Van april tot oktober wordt in de weekenden en op feestdagen de comfortabele fietsbus aangeboden. Zo kunt u lastige, bergachtige etappes met de fietsbus afleggen en de gemakkelijke stukken lekker fietsen.

Informatie

- Adressen voor fietsverhuur: www.saechsische-schweiz.de
- Fietskaarten voor het Nationale Park: www.nationalpark-saechsische-schweiz.de
- Een overzicht van alle fietsbuslijnen staat in de brochure 'Richtig abfahren mit dem Fahrradbus' en op: www.oberelbetours.de

Water en zo ... zo ...

Hier is niet alleen de Elbe ... iets voor waterratten, hobbykapiteinen en zeerovers

Op 1.383 m boven de zeespiegel borrelt de Elbebron op in het Tsjechische Reuzengebergte. Al na 364 km bereikt de rivier het Elbezandsteengebergte, waar het zo'n 200 tot 300 m diep in het gesteente zijn weg heeft gebaad. Puur vakantiegenot aan het water! Of u nu gemoedelijk op een van de witte raderboten over de Elbe vaart, u met een rubberbootje met de stroming mee laat voeren of uitgelaten in een van de vele zwembaden van de regio plonst, voor iedereen hebben we wat te bieden.

Hier vaart de oudste en grootste raderbotenvloot ter wereld

De door stoom aangedreven raderschepen stonden sinds 1837 niet alleen voor het transport van hout en zandsteen ter beschikking, ze werden ook voor het vervoer van bezoekers ingezet. Op het traject tussen Meißen en Bad Schandau varen verschillende boten, zowel als lijndienst en als charter, die een reis over het water vanaf verschillende plaatsen langs de Elbe mogelijk maken. De 9 historische stoomraderboten, allemaal tussen de 79 en de 128 jaar oud, maken dit tot een wereldwijd unieke vloot.

Trossen los en varen maar!

Wie de Elbe zelf wil bedwingen, mag zich op een paar onvergetelijke uurtjes verheugen. Iedereen die de Elbe al eens met een rubberboot, kano of kajak heeft 'bedwongen' kent dat gevoel. Of u nu met zijn tweeën of met een groep onderweg bent, aan u de keuze wat bij u past: een kleine kano, een 20-persoonsvlot of een speedboot met 400 PS. Ook beginners kunnen zich na een vakkundige instructie op het water wagen. Naast 5 officiële aanlegsteigers zijn er ook verschillende 'watersportvriendelijke' accommodaties.

Sprookjesachtige tochten over kristalhelder water

'Obere Schleuse' Hinterhermsdorf

Vanuit Hinterhermsdorf leiden mooie bospaden langs steile zandsteenrotsen en door geheimzinnige bossen naar het dal. Zo'n 120 jaar geleden begon men op de opgestuwde bergrivier Kirmitzsch, die tot dat tijdstip voor het houttransport werd gebruikt, boottochtjes aan te bieden. De 700 m lange tocht met de schuit op het kristalheldere water heeft een sprookjesachtige kwaliteit. Onderweg zijn sprookjesfiguren en dieren in de door weer en wind gevormde rotsen te herkennen. Na een tochtje van 20 minuten bereikt de schuit de sluis, waarachter het water over de dam naar beneden stort. Midden tussen de bizarre rotsen kan men op de

Amselsee in het kuuroord Rathen tussen april en oktober zelf het 'roer' van de roeiboot in de hand nemen.

Vissen in alle rivieren

De talrijke rivieren hebben het unieke landschap gevormd en vormen een goed visgebied. Zowel in de Sebnitz, de Polenz, de Kirmitzsch en andere kilometerlange rivieren, leven forellen, vlagzalmen, zalmforellen en veel jonge zalm die hier weer opnieuw is uitgezet. In het heldere en koude water ziet u de vangst al zwemmen. In andere delen verbergen de wat grotere exemplaren zich in de diepere en overgroeide delen. Met één visvergunning en in het geval van Forellenwateren met een aanvullende vergunning, mag u overal vrij vissen.

Waterpret, wellness en sauna

De tropische zwemparadijzen van de Sächsische Schweiz met hun golflslagbaden, springplanken, reuzenglijbanen, sauna's, themale bronnen en grote wellnessafdelingen nodigen u uit om in de weldadige warmte te ontspannen.

Dr.-Petzold-Kräutervitalbad Sebnitz (kruidenbad)

Een openluchtbad met een geweldig verwenprogramma: verschillende sauna's en natuurlijke heilbaden, van Cleopatra-, algen, hooi- en nachtkarsenoliebad tot modderbehandelingen.

Toskana Therme Bad Schandau

Een hemels gevoel: sauna, wellness en beauty-arrangementen en Liquid Sound® om helemaal ondergedompeld te worden in een bad van klank, kleur en licht.

monte mare Neustadt

Een tropisch zwembad met het flair van de Zuidzee: pure ontspanning in het golflslagbad of de ultieme kick op de 103 m lange reuzenglijbaan.

Geibeltbad Pirna

Waterpret en wellness: reuzenglijbaan, waterspeeltuin met een kanaal voor bootjes, waterstralen en verschillende sauna's met hamam.

Als de zon schijnt lokken openluchtbaden en meertjes

Zomer, hitte, zwembad! 30°C in de schaduw, de zon brandt – tijd voor een frisse duik in het koele water. Talrijke openluchtbaden en meertjes in het gebied zorgen voor de nodige afkoeling.

Beachvolleybal aan de Elbe

Het onderhands slaan, het doortikken, het afblokken en smashes op het hete stand is niet alleen erg leuk, maar ook nog eens een erge goede training voor het hele lichaam. Wie zich helemaal wil geven in het rulle zand, is op de beachvolleybalvelden in Königstein en Bad Schandau op de juiste plek.

Informatie

- www.saechische-schweiz.de/wasser, www.saechische-dampfschiffahrt.de
- www.flusswandern-elbe.de
- Informatie over het huren van de beachvolleybalvelden via de lokale toeristenbureau's

Cultuur

Geschiedenis en een sprookjeswereld van heel dichtbij

Als actieve vakantieregio van de bovenste plank heeft de Sächsische Schweiz bovendien een geweldig cultuuraanbod voor die dagen dat het een beetje minder actief mag zijn.

Door de steegjes in het historische centrum van Pirna

Door de 11 stadsgezichten die Bernardo Bellotto, bekend onder naam Canaletto, in het midden van de 18de eeuw schilderde, is het stadbeeld op unieke wijze aan ons overgeleverd. Het kleinsteds karakter van de stad is tot op heden bewaard gebleven. Beeldbepalend is de fijngedeelde barokke toren van het gotische Rathaus en de massieve Marienkir-

che met haar steile dak. De gezellige binnenstad lokt met veel kleine winkeltjes om door de steegjes te slenteren en te shoppen.

Burchten, kastelen en tuinen

De 'fünf ohne Gleichen' vormen echte highlights en zijn in de ware zin van het woord 'zonder weerga'. In elk geval in Sachsen, maar nog ver daarbuiten is er niets vergelijkbaars te vinden:

Schloss Weesenstein

Op de ronde bergtop boven het Müglitztal staat een sprookjeskasteel dat door de eeuwen heen langzaam in de richting van het dal werd uitgebreid. Het rond 1200

gestichte kasteel werd later de lievelingsplek van de Saksische Koning Johann. De vorstelijke vertrekken, met hun inrichting en waardevolle tapijten uit de 18de en 19de eeuw, de Evangelische en Katholieke kapel zijn evenals het omliggende park zeker een bezoek waard.

Festung Königstein

De vesting Königstein troont sinds 1241 bovenop een tafelberg uit zandsteen en is nooit door de vijand ingenomen. Via 3 ophaalbruggen bereikt u het 247 m boven de Elbe gelegen rotsmassief. Oorspronkelijk was het een middeleeuwse grensburcht die later als vesting werd uitgebouwd. Nog later diende de burcht zelfs als staatsgevangenis. De beroemdste gevangene was Johann Friedrich Böttcher, een van de uitvinders van het Europese porselein, die er in 1706/07 zat. De machtige Saksische Vorst August de Sterke vierde hier overdadige feesten. Een culinair snoepreisje naar het verleden is mogelijk in de onderaardse gewelven, de kazematten. Nostalgische gevoelens en beelden uit het verleden worden ook opgewekt tijdens de historische en romantische kerstmarkt in de vesting tussen brandende fakkels en verleidelijke geuren.

Barockgarten Großsedlitz

De barokke tuin werd in 1719 door Graaf Wackerbarth aangelegd en is ongetwijfeld een van fraaiste en mooiste voorbeelden van 18de eeuwse tuinarchitectuur. August de Sterke veranderde de tuin in 1733 in een symmetrisch complex met het Friedrichsschloßchen, orangerieën, fontein, watervallen en waterbekkens.

Burg Stolpen

De burcht Stolpen ligt op een 35 m hoge basalten bergtop en is uit de verte goed zichtbaar. De grensvesting werd later een gevangenis waar de gravin Anna van Cosel, de beroemdste en waarschijnlijk ook mooiste maitresse van August de Sterke, haar 49 jaar durende 'oude dag' moest doorbrengen. Het was niet gewenst dat een intelligente vrouw zich met staatszaken bemoeide... Tegenwoordig herbergt de burcht een historisch museum met een wapencollectie, folterkamer, de Cosel-toren, kerkers en een 82 meter diepe in basalt uitgehouwen waterput.

Historische blik op Pirna door Canaletto

Barockschloss Rammenau

Het in een fraai landschap gelegen kasteel met park behoort tot de mooiste barok-complexen op het platteland van Saksen. Pronkkamers en nobele vertrekken verplaatsen de bezoeker in de 18de eeuw. Het is gebruikelijk om in de stijlvolle ambiance van de spiegelzaal kamermuziek te horen.

Ook **Schloss Kuckuckstein**, het landelijk gelegen **Schloss Pirna-Zuschendorf** en de **Burg Hohnstein** hebben een roerige geschiedenis achter zich. Hohnstein, eens een grensvesting en roofridderburcht werd later achtereenvolgens een keurvorstelijk jachtkasteel, rechtbank, staatsgevangenis, concentratiekamp en krijgsgevangenkamp. Tegenwoordig herbergt de burcht niet alleen vakantiegangers, maar is het met zijn gebouwen, berentuinen en folterkamer ook een toeristische trekpleister.

Concerten & theater

Niet alleen het culturele centrum van Saksen, Dresden, biedt een eerste klas cultuurprogramma. Het **festival Sandstein & Musik** in de Sächsische Schweiz heeft in de afgelopen jaren een uitstekende reputatie opgebouwd en muzikanten van wereldformaat hebben hier hun muziek ten gehore gebracht. Een naam als Professor Ludwig Güttler, de artistiek leider van het festival, staat garant voor de hoge kwaliteit van elk concert. Het gerenommeerde festival vindt plaats op een van de mooiste plekken van het Elbezaandsteengebergte.

Felsenbühne Rathen is een van de allermooiste openluchttheaters van Europa. De combinatie van de indrukwekkende ligging van het in de rotsen uitgehouwen theater midden in het Nationale Park met de opera's, fantasievolle sprookjes en klassieke concerten die worden opgevoerd, vormen een onuitwisbare beleving. Niet verbazingwekkend dus dat men hier in dit geweldige decor *Winnetou* en *Old Shatterhand*, Shakespeares beroemde liefdespaar *Romeo en Julia* en betoverende bosgeesten en heksen tegenkomt. De romantische opera 'Der Freischütz' van Von Weber wordt met de rotswand als achtergrond op een spectaculaire wijze geënceneerd.

Tempel der muzen, monumenten ... en nog een hele boel andere bezienswaardigheden

En als het dan eens regent of u eventjes wat minder actief wilt zijn, dan zijn er musea, handwerkbedrijven en tentoonstellingen die de bewogen geschiedenis van de regio vertellen.

In het **DDR-Museum Pirna** neemt de bezoeker een duik in de recente geschiedenis. Op 250 m² zijn typische DDR woningen ingericht met radio's, televisies, camera's en platenspelers uit de afgelopen decennia.

Informatie

programma en voorverkoop bij Tourismusverband Sächsische Schweiz of op www.saechsische-schweiz.de/kultur

De Oostalgie is overal aanwezig: de Freie Deutsche Jugend en de Nationale Volksarmee hebben ook hun plekje gekregen.

Het **Robert-Sterl-Haus** in Naundorf bij Stadt Wehlen was het laatste woonhuis van deze bekende Duitse impressionist. De kleine museumruimtes tonen verrassend veel werk, bovendien heb je het merkwaardige gevoel dat de kunstenaar eventjes zijn penneel heeft neergelegd en elk moment weer terug kan komen om verder te schilderen.

Tijdens een rondgang door het **Nationalparkzentrum Sächsische Schweiz** in Bad Schandau kunt u onder een microscoop natuurschatten die normaal gesproken voor het menselijk oog verborgen blijven bekijken en de vlijtige mieren in de enige mierendierentuinen van Saksen observeren.

Overal kunt u de dynamiek van de wildernis van het Nationale Park ontdekken, waarbij kinderen en volwassenen op interessante vragen stoten: hoe ontstaat uit een zeebodembodem een met kloven doorgroefd gebergte uit zandsteen? Waar komt de zandsteen van de Frauenkirche in Dresden vandaan? Met behulp van sfeervolle beelden, teksten en muziek van een multimedialpresentatie wordt u in de geheime wereld van het Nationale Park ingewijd.

Sebnitz was ooit het centrum van de Europese zijdebloemenproductie. Om kennis te maken met deze traditie is de gratis toegankelijke werkplaats '**Deutsche Kunstblume Sebnitz**' opgericht. Wie zin heeft mag in de werkplaats ook zelf eventjes proberen. Bovendien zijn er andere kleine werkplaatsen te bezichtigen.

Uitvoering 'Der Freischütz' in het rotstheater Rathen

Gezin

Een opwindende dag voor het hele gezin

Populaire attracties en geheime hoekjes lokken groot en klein naar een ontdekkingsreis in de Sächsische Schweiz.

Het **Elbe-Freizeitland Königstein** staat bol van avontuurlijke attracties: de klimberg, de bungee-trampoline, de 'Skyrail' een trein op grote hoogte of het avonturendoolhof met de klimtuin. Wie het iets rustiger wil aandoen kan een rondje minigolfen of lekker ontspannen in een strandkorf aan het Elbestrand.

'Glück auf' is de mijnwerkersgroet waarmee u in het bezoekerscentrum van de mijn **'Marie Louise Stolln'** in Berggeißhübel aan de rand van de Sächsische Schweiz wordt welkom geheten. Vroeger werd hier hoogwaardig magnetisch ijzererts gedolven. Tegenwoordig geven rondleidingen inzicht in de geschiedenis van de mijnbouw en het werken onder de grond. Kinderen kunnen de schat van Marie Louise zoeken en naar spannende sprookjes en sages in het Mutter-Gottes-Lager luisteren. In de tijd

voor kerst kunnen ze deelnemen aan een traditionele Mettenschicht, een ritueel van de mijnwerkers.

Het rotsenlabyrint Langenhennersdorf werkt op basis van getallen. Voor kinderen is het doolhof een waar vergenoegen, volwassenen kunnen het op sommige plekken een beetje nauw vinden. De 'kritische' punten aan in- en uitgang zijn gelukkig gemakkelijk te omzeilen. Daarna kan het avontuur beginnen. De wirwar-weg in de rotsen is met oplopende getallen gemarkeerd, zodat niemand bang hoeft te zijn om te verdwalen. Maar het blijft tot het einde spannend.

In het **fabel- en mythepark Königstein** wordt u begroet door kobolds, trollen en andere fabelwezens. Als vlijtige huisgeest of booswicht vertellen ze op het 15.000 m² grote terrein veel wetenswaardigheden over de wereld van de fabelwezens. U kunt 'live' zien hoe uit een stuk elbebandsteen grappige en serieuze figuren worden gehouwen. Maar u hoeft zich geen zorgen te maken: hier wordt niemand versteend – dat weten de dieren in de kinderboerderij heel zeker.

In het **Urzeitpark Sebnitz** wordt u teruggeplaatst naar de oertijd. Op het grote terrein staan levensechte beelden van oermensen, zoogdieren en monsterachtige zeewezens tegen een achtergrond van de fauna zoals die er toen kan hebben uitgezien.

De **'Waldhusche' Hinterhermdorf** is echt iets voor kleine natuurkundige. Hoe begon de mens in de Middeleeuwen gebruik te maken van de bossen in de Sächsische Schweiz? Waarom werden er vroeger wildhekken geplaatst? Hoe werd het hout getransporteerd? De antwoorden op deze vragen zijn in de 'Waldhusche' te vinden op het 60 ha grote terrein met 4 verschillende rondgangen over heg en steg. Er wordt uitgelegd hoe bos ontstaat en na verloop van tijd ook weer vergaat en hoe de bosbouw al eeuwenlang beeldbepalend voor het bos is geweest. En het is natuurlijk gewoon leuk om op boomstammen te klimmen of door het doolhof van loofbomenhout te dwalen. Tot slot bezoekt u het informatiepunt Beizehaus.

Bij **'Krietzschwitzer Kerzenträume'** kunnen kinderen en volwassenen zelf

prachtige kaarsen maken. Dat is helemaal niet moeilijk en niet alleen de kleintjes zijn na afloop erg trots. Het is verbazingwekkend hoe de was om de pit na elke dompeling steeds dikker wordt.

Kom binnen in de **Familienoase Lilienstein!** Weg van de grote drukte bieden de Liliensteiner een klimschool, kinderopvang, een herberg voor fietsers, een vakantieboerderij, peddelen of rafting op de Elbe en ze hebben ook nog een aantal geheime tips in petto.

Op bezoek bij de herder! Wolken trekken voorbij boven het Elbedal tussen de vesting Königstein en de Lilienstein ... Hier kunt u zich onderdempelen in een idyllische atmosfeer. Temidden van geurende weiden en grazende schapen kunt u toezien of

meedoen hoe een kudde schapen wordt gehoed, hoe schapen worden geschoren (wel op tijd boeken!), hoe de wol wordt verwerkt en gevilt. De herder vertelt u alles wat u altijd al over het hoeden van schapen en het leven van een herder wilde weten.

Yipieh-Yah-Yeah ... Paardrijden en als een cowboy in het zadel zitten is de droom van veel jongens en meisjes. De maneges zijn goed uitgerust voor een buitenrit te paard. En als het wat minder avontuurlijk moet zijn is een tochtje met een koets of met paard en wagen een goed alternatief.

Doe mee met de grote **spellen-actie** in februari! De nieuwste spellen, of het nou gaat om strategische, dobbel- of bord- of

familiespellen, alles kan naar hartelust worden uitgetoet. De 'Hier spielt sich was ab' – actie (hier is wat te beleven) vindt plaats in de historische omgeving van de vesting Königstein, in het Nationaalparkcentrum Bad Schandau en in enkele gezellige hotels.

Meer tips: goud zoeken, klimmen, minigolf, zwempret en wandelroutes die geschikt zijn voor de kinderwagen staan in de familiefolder: 'Mit Kindern in der Sächsischen Schweiz'.

Informatie

Programma en meer over de spellen-actie op:
www.saechsische-schweiz.de/spiele
www.saechsische-schweiz.de/familie

Treinavontuur

Modelbaan, miniaturtreinen & meer

De Sächsische Schweiz in het klein beleven – of zelf in het klein reizen ...

Miniaturwereld 'Kleine Sächsische Schweiz'

In het miniatuurpark in Dorf Wehlen zijn de bekendste rotsformaties zoals de wereldberoemde Bastei, de bizarre vormen van de Affensteine en natuurlijk ook de Elbe natuurgetrouw nagebouwd. Door dat heerlijke mini-landschap rijden en varen historische vaartuigen zoals een stoomlocomotief, schepen en de tram. In de werkplaats kunt u in alle rust bekijken hoe de kleine souvenirs uit zandsteen worden gemaakt.

Spoorromantiek met uitzicht op de Bastei

De ultieme kick voor spoorfanaten is een bezoek aan het grootste miniatuurspoorwielandschap 'Eisenbahnwelten Im Kurort Rathen'. Op een oppervlakte van 7.300 m² zijn 4,2 km rails, 125 gebouwen,

14 stations en 20 tot 30 treinen die permanent rondrijden te bewonderen. Tegenover deze miniwereld steken de indrukwekkende rotsformaties van het Elbezandsteengebergte de lucht in.

Van Bad Schandau naar Obervogelgesang op schaal 1:87

Bij de 'Miniatur Elbtalbahn', direct naast het 'Elbe-Freizeitland' Königstein is met veel liefde een tot in de details getrouwe kopie van het spoortraject tussen Obervogelgesang en Bad Schandau gebouwd. Inclusief de uithangborden, treinen en de signalen.

Modelbaan – tentoonstelling

In het Modelleisenbahn-Museum Sebnitz wordt op 250 m² de 100-jarige modelbaan-geschiedenis en meer dan 50 jaar TT-trein-productie gepresenteerd. Een fascinerende wereld van het miniatuurspoor vroeger en nu, met zowel moderne treinen als ook prachtig bliken speelgoed uit grootvaders tijd. Naast de 12 m lange presentatie over het Elbedal zijn ook een winterlandschap en een nachtschap te bewonderen.

Sächsische Semmeringbahn

8 Keer per dag rijdt de trein op het 100 jaar oude traject tussen Bad Schandau door het idyllische Sebnitztal naar Neustadt. In een half uur passeert u 27 bruggen en 7 tunnels.

Motor

Een rondje over het smalspoor

Het smalspoormuseum Herrenleite toont smalspoortreinen die door de steenbakkerijen en steengroeves werden gebruikt en u kunt zelfs een rondje met het treintje meerijden.

Romantiek op het smalspoor

De **Schwarzbachbahn** is het enige smalspoor in de Sächsische Schweiz. De trein reed tussen 1897 en 1951 tussen Goßdorf-Kohlmühle en Hohnstein. Het spoor en de beide tunnels worden gerestaureerd en totdat het klaar is kunnen nieuwsgierigen via de oude spoordam tot aan de Bahnhof Lohnsdorf wandelen waar een tentoonstelling is ingericht.

Extra tip:

Het eten wordt met de trein bezorgd

In het **Gartenbahnstübl Stolpen** heeft bedienen een hele nieuwe dimensie gekregen. Op elke tafel staat een originele kopie van een station – als de trein stopt, doet u het briefje met de bestelling erin, enkele rondjes later krijgt u op dezelfde wijze de drankjes gebracht. Het betalen doet u bij de conducteur, natuurlijk gekleed in historisch kostuum inclusief geldwisselaar.

Informatie

www.saechsische-schweiz.de/bahnerlebnis

Hier slaat het bikerhart sneller

Een ritje op de motor over de bochtige wegen met fantastische uitzicht op het Elbeandsteengebergte is een meeslepende ervaring. Het maakt niet uit of u alleen, met een groep, met een oldtimer of met een quad op pad bent. Urenlang rijplezier is gegarandeerd!

Op pad met de profs

Interessante en afwisselende routes kunt u het beste samen met een professioneel team verkennen. Zij begeleiden u op unieke toeren van een of meerdere dagen, zowel in groepsverband als individueel. Door scherpe bochten gaat het door het schitterende landschap met adembenevende uitzichten.

Tip:

Grote Sächsische Schweiz Tour

Bij het station van Sebnitz staan 5 oldtimer-motoren klaar voor de begeleide 100 km lange rit van Sebnitz via Ulbersdorf, Ehrenberg, Cunnersdorf, Heeselicht, Bastei, Hohnstein, Bad Schandau, Königstein, Leupoldishain, Langenhennersdorf, Bielatal, Pfaffendorf, Gohrisch, Papstdorf, Kleinhennersdorf, Krippen, Bad Schandau, en Panoramastraße (of Kirnitzschtal) terug naar Sebnitz. Er worden ook proefritjes aangeboden.

Informatie

www.saechsische-schweiz.de/motorrad

Nog meer beleven ...

Metropolen, shoppen en ...

Prachtige metropool Dresden

Een uitstapje naar het mooie Dresden dat op nog geen uurtje met de auto ligt, mag niet ontbreken. Talrijke architectonische hoogtepunten in de hoofdstad van de deelstaat Saksen, zoals de **Frauenkirche** en de **Zwinger** werden met het beroemde Elbeandsteen gebouwd. Rondom de enorme koepel van de Frauenkirche werd in de afgelopen jaren in een enorm tempo de **Alte Neumarkt** met hotels en winkelpassages gebouwd. Maar ook het **Schloss** en de **Semperoper** mag u in het oude centrum niet missen. In de **Dresdner Neustadt** is te midden van steegjes en passages een bonte kunst- en cultuurwijk ontstaan met chique speciaalzaken. Wie iets meer tijd heeft: **37 musea** en barokke gebouwen bepalen het stadsbeeld en vertellen de geschiedenis van de machtige keurvorst August de Sterke.

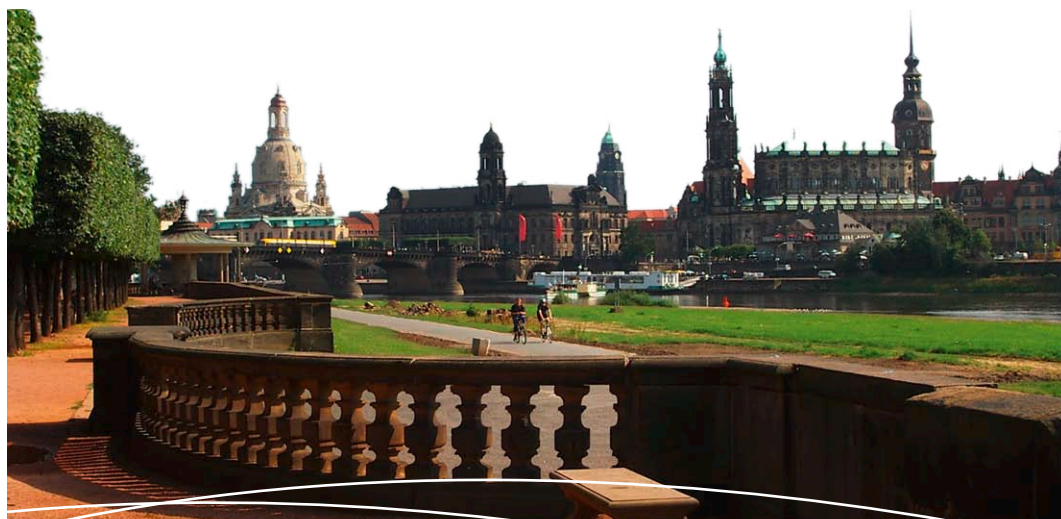
Een bijzonder highlight is een fascinerende tijdreis naar het barokke Dresden van 1756 in de **Panometer**. Vanaf het uitkijkplatform kunt u langzaam de blik laten gaan over de oude binnenstad tot verbuitend stadsmuren van Dresden. Het reusachtige panorama, ca. 105 lang en 27 m hoog, verplaatst de toeschouwer in een 360°-3D wereld en het lijkt bijzonder echt. In de **gläsernen Manufaktur** (glazen productiehal) van Volkswagen kan de autoliefhebber bekijken hoe zijn eigen luxeauto wordt gemaakt. In mei vindt jaarlijks het internationale **Dixielandfestival** plaats met 500.000 liefhebbers van Swing-Jazz. En in de weken voor de kerst stralen op de Altmarkt de lichtjes van de **Striezelmarkt**, de oudste kerstmarkt van Duitsland.

... en nog een tweede Zwitserland

Een blik op de landkaart maakt duidelijk dat door het Elbeandsteengebergte een grens loopt die Böhmen en Saksen scheidt. Zo kunt u concluderen, dat achter de 'Ceské Švýcarsko' nog een 'Zwitserland' ligt ... het '**Böhmische Zwitserland**'. Hier ligt de grootste door de natuur gevormde rotspoort van Europa: het Presbischtor. De rotsbrug uit zandsteen is met een reikwijdte van 26,5 m, een hoogte van 16 m en een maximale breedte van 8 m een van de beroemdste natuurmonumenten van het Elbeandsteengebergte. Hier werden enkele landschapopnames voor de film 'De kronieken van Narnia: prins Caspian' gedraaid.

Romantiek in Praag

Praag ligt op maar 2 uurtjes rijden. Een wirwar van steegjes en gebouwen, gotische kathedraalen, barok- en renaissancepaleizen verlenen de Tsjechische hoofdstad nog altijd zijn charme. De **Hradin** met de Prager Burcht en het historische centrum met de **Karlsbrücke** behoren evenals de Josefstadt en de Neustadt tot het werelderfgoed. Bijna 500 torens en uitzichttoren bepalen het stadsbeeld. Ook de overvloed aan kunstschaten en de pronkvolle paleizen van de adel getuigen van een glansvol verleden. Diegenen die ook s avonds nog in de stad zijn: een wandeling door de steegjes in het licht van de gaslantaarns en de prachtige uitzichten zijn de geheime ingrediënten voor een romantisch verblijf in Praag.

Uitzicht op het oude centrum van Dresden

Presbischtor

Colofon

Uitgever:

Tourismusverband Sächsische Schweiz e.V.

Voorzitter:

Klaus Brähmig, MdB

Directeur:

Tino Richter

Redactie:

Yvonne Brückner, Anja Plechinger, Ina Ernst
Sluiting van de redactie 2008, de Nederlandse vertaling 2009

Drukkerij:

Druckerei Wagner

Vertaling:

NLConnection Travel Marketing & Communication

Vormgeving:

September Gestaltungskunst
www.september-gestaltungskunst.de

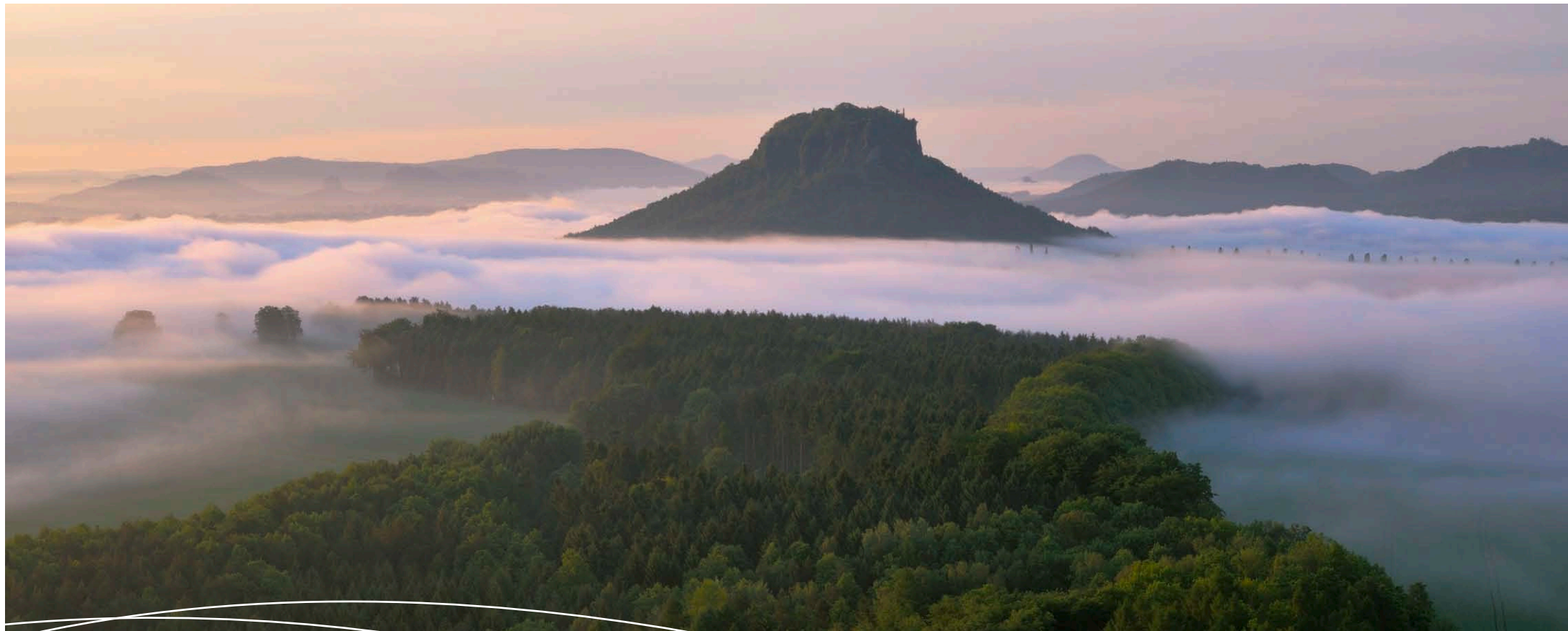
Contact:

Tourismusverband Sächsische Schweiz e.V.
Bahnhofstr. 21
01796 Pirna
Tel.: +49 (0) 3501 47 01 47
Fax: +49 (0) 3501 47 01 48
info@saechsische-schweiz.de
www.saechsische-schweiz.de

Foto's:

Tobias Hauser: Titelfoto
Frank Exß: U2, p. 2/3, p. 7, p. 17 foto 2, p. 20, p. 21, p. 32,
p. 37, p. 38/39, U4
Frank Höhler: p. 4 foto 1
Rene Gaens: p. 4 foto 2, p. 5, p. 8, p. 10 foto 1 u. 2, p. 11 foto
2, p. 12, p. 18/19, p. 28
Sylvio Dittrich: p. 6 foto 1, p. 30/31,
Monkey Business (Fotolia): p. 6 foto 2
Archiv Nationalparkverwaltung: p. 11 foto 1, p. 13
Marcel Lämmerhirt: p. 14/15, p. 16, p. 22

Henrik Voigt: p. 17 foto 1
Kultur- und Tourismusgesellschaft Pirna mbH, Fotonachweis
Füssel: p. 24
Barockgarten Großsedlitz: p. 25 foto 2
Hagen König: p. 27
Kurgesellschaft Bad Gottleuba-Berggießhübel mbH: p. 29
M. Sperl: p. 33
Christian Deppisch (Fotolia): p. 34
Fremdenverkehrsbetriebe Sebnitz-Hinterhermsdorf: p. 35
Christoph Münch: p. 36

Sächsische Schweiz

Duitsland

Saksen

Grensovergangen te voet

- ① Weißbachtal - Brtnický potok (Zeidelbachtal)
- ② Niedermühle - Vlčí deska (Wolfstafel)
- ③ Hinterhermsdorf - Zadní Doubice (Hinterdaubitz)
- ④ Rabensteine - Zadní Jetřichovice (Hinterdittersbach)

